

Aveco de Bondt
ingenieursbedrijf

Naderonderzoek Vleermuizen

Koningin Julianalaan 48 te Leersum/
182382

Aveco de Bondt

bezoekadres Podium 9
postbus 2674
postcode 3800 GE Amersfoort
telefoon (0)88 18 66 010
telefax (0)343 52 31 96
e-mail amersfoort@avecodebondt.nl
internet www.avecodebondt.nl

projectnaam Naderonderzoek Vleermuizen Koningin Julianalaan 48 te Leersum
projectnummer 182382
projectleider Ing. S. Verhaegh
referentie APN/182382

opdrachtgever Ingenious Vastgoed BV
Postadres Postbus 771
3900 AS Veenendaal

status Definitief
versie 01

aantal pagina's 15
datum 26 juni 2019

auteur Ing. A. Ponsen

paraaf

gecontroleerd Ing. S. Verhaegh

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel	3
1.3	Leeswijzer	4
2	HET PROJECT	5
2.1	Huidige situatie	5
2.2	Beoogde ontwikkeling	6
3	ONDERZOEKSMETHODE	7
3.1	Vleermuizen	7
3.2	Overige soorten	8
4	RESULTATEN	9
4.1	Vleermuizen	9
4.2	Overige soorten	9
5	EFFECTENBEOORDELING	12
5.1	Effecten	12
5.2	Toetsing Wet natuurbescherming	12
6	CONCLUSIES	14
	BRONNEN	15

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Ingenious Vastgoed b.v is voornemens de Koningin Julianalaan te Leersum (Provincie, Utrecht) te herontwikkelen. Deze ingrepen zijn middels een quickscan flora en fauna (Ponsen, 2018) getoetst of deze mogelijk negatieve effecten hebben op beschermde soorten en gebieden in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) en het Natuurnetwerk Nederland. In onderstaande tabel zijn de resultaten van de quickscan samengevat.

Uit de quickscan is gebleken dat met de herontwikkeling effecten op jaarrond beschermde vaste rust- verblijfplaatsen van vleermuizen niet op voorhand zijn uit te sluiten. Doormiddel van een nader onderzoek naar vleermuizen kan vastgesteld worden of de eerder genoemde strikt beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig zijn en of deze aangetast worden door de werkzaamheden. Pas als het exacte gebruik van het plangebied door deze soorten bekend is kan worden bepaald of sprake is van overtreding van de Wet natuurbescherming.

Deze rapportage beschrijft de methode en de resultaten van het nader onderzoek naar de beschermde soorten vleermuizen en verwoord of met herontwikkeling sprake is van overtreding van de Wet natuurbescherming.

Tabel 1. Samenvatting quickscan flora en fauna Koningin Julianalaan 48 te Leersum.

Soort(groep)	Waargenomen / te verwachten soorten	Functie	Verstoring	Verbodsbepaling Wnb	Maatregelen/vervolgstappen
Vleermuizen	gewone dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis	kraam-, zomer-, paar- en of winterverblijf	mogelijk	Artikel 3.5	aanvullend onderzoek bebouwing
	gewone dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis	verblijfplaats buiten plangebied	mogelijk	Artikel 3.5	Verstoring door trillingen, geluiden of verlichting voorkomen, anders aanvullend onderzoek bebouwing

1.2 Doel

Doormiddel van het nader onderzoek worden de volgende vragen beantwoord:

- Zijn er vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied aanwezig?
- Hebben de voorgenoemde werkzaamheden effect op bovengenoemde vaste rust- en verblijfplaatsen?
- Zijn deze effecten in strijd met de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming?
- Is een ontheffing Wet natuurbescherming noodzakelijk?

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft een beschrijving van de huidige situatie van het plangebied en de geplande ingrepen. In hoofdstuk 3 wordt de onderzoeksmethode beschreven. In hoofdstuk 4 worden de resultaten van het onderzoek gepresenteerd. In hoofdstuk 5 zijn de mogelijke effecten van de ingreep gerelateerd aan de aanwezige soorten en getoetst aan de Wet natuurbescherming. In hoofdstuk 6 volgt de conclusie. Ten slotte is een korte literatuurlijst opgenomen.

2 HET PROJECT

2.1 Huidige situatie

Het plangebied betreft Het plangebied ligt in Leersum (gemeente Utrechtse Heuvelrug, provincie Utrecht). Het plangebied wordt begrensd door de wegen Koningin Julianalaan in het zuiden, de Meester Bosweg in het oosten en bebouwing in het noorden en westen. De onderstaande afbeelding geeft de globale ligging van het plangebied weer.

Afbeelding 1: Globale Ligging van het plangebied aan de Koningin Julianalaan 48 te Leersum (kaart: Aveco de Bondt, 2019).

Het plangebied bestaat deels uit braakliggend terrein en is deels bebouwd met een bedrijfspand. De bebouwing is een bedrijfspand en bestaat uit één verdieping met een zolder. Het bedrijfspand heeft een pannendak en is voorzien van spouwmuur. Het braakliggende terrein rond de bebouwing is recentelijk gefreesd en verspreid zijn er nog boomstronken aanwezig. Achterin op het terrein is nog een kleine ruigte strook met onder andere braam aanwezig. Binnen het plangebied zijn geen bomen of oppervlakte wateren aanwezig. Aan de noordkant van het plangebied, zijn er woonhuizen aanwezig. Tevens staat er aan de westkant een woonhuis. De tuinen van deze woningen grenzen aan het projectgebied met een haag. Ten oosten van het projectgebied, langs de Meester Bosweg, is een bomensingel aanwezig.

2.2 Beoogde ontwikkeling

De huidige bebouwing wordt gesloopt en binnen het plangebied worden 14 appartementen in 2 woonblokken van 2 bouwlagen met een kap gerealiseerd. Daarnaast wordt er voor elke woning een parkeerplaats en een berging gerealiseerd. In de onderstaande afbeelding staan de plannen voor de toekomstige situatie weergegeven.

Afbeelding 2: Toekomstige situatie van het plangebied in Leersum (kaart: Ingenious Vastgoed, 2018).

3 ONDERZOEKSMETHODE

Dit hoofdstuk beschrijft de onderzoeksmethode van het uitgevoerde nader onderzoek. Beschreven wordt voor welke soorten nader onderzoek is uitgevoerd, welke onderzoeksprotocollen gehanteerd zijn en welke dagen en onder welke weersomstandigheden het onderzoek is uitgevoerd.

3.1 Vleermuizen

Het nader onderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2017 (Netwerk Groene Bureau's, 2017). Op basis van de aanwezige potenties voor gebouwbewonende vleermuizen is het onderzoek afgestemd op algemeen voorkomende gebouwbewonende soorten zoals de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en de laatvlieger. Om de gebruiksfuncties van het plangebied als kraam-, zomer-, paar-, en winterverblijfplaats vast te stellen dan wel uit te sluiten zijn verschillende veldbezoeken uitgevoerd in de periode van medio mei tot medio oktober. De aanwezigheid van massa winterverblijven zijn uit te sluiten op basis van de afwezigheid van grote collosale gebouwen. Het inventariseren van vliegroutes en foerageergebieden is gelijktijdig met de overige inventarisaties uitgevoerd. Voor een volledig beeld is hierbij zowel een ochtendronde als een avondronde uitgevoerd.

Tijdens de inventarisaties is op grond van geluid en zicht geïnventariseerd. Met behulp van een heterodyne batdetector met opname- en vertragingfunctie (type: Petterson M500) is de echolocatie die vleermuizen uitzenden, hoorbaar gemaakt voor mensen. Door daarnaast zoveel mogelijk visueel waar te nemen, is de determinatie geverifieerd en is het gedrag (en daarmee vaak de functie van het gebied) vastgesteld.

De inventarisaties naar vleermuizen zijn uitgevoerd tussen zonsondergang en zonsopkomst, waarbij er in het paarzeizoen twee avondrondes uitgevoerd zijn voor paar- en zwermlocaties. In het zomer- en kraamseizoen is één ochtendronde uitgevoerd ten behoeven van de gewone dwergvleermuis en twee avondronden voor laatvlieger en gewone dwergvleermuis. In verband van eventuele aanwezigheid van zomer- en kraamverblijfplaatsen van de gewone grootoorvleermuis, is er per avondronde minimaal 2,5 uur en bij de ochtendronde is minimaal 3,0 uur geïnventariseerd. Vanwege de overzichtelijkheid van de locatie, wanneer actief wordt rondgelopen, zijn nagenoeg alle veldbezoeken uitgevoerd door één persoon. Echter is één veldbezoek met meerdere personen uitgevoerd, dit om ecologen bekend te laten raken met de methodiek van het onderzoek. Deze hogere inspanning verhoogt wel de betrouwbaarheid van de gedane waarnemingen. In tabel 2 is een overzicht weergegeven van de uitgevoerde inventarisaties. De vleermuisinventarisaties zijn uitgevoerd door ing. A. Ponsen (APN) en ing. F. Kigge (FKE).

Tabel 2. Overzicht van de uitgevoerde inventarisaties en de daar bijhorende gegevens.

Datum	Tijd	Onderzoek	Omstandigheden	Onderzoeker(s)
28-8-2018	22.00 - 01.00	Vleermuis (paar- en zomerverblijfplaats en middernachtzwermen)	18 °C, windkracht 2, half bewolkt	APN
19-9-2018	22.00 - 00.00	Vleermuis (paar- en zomerverblijfplaats)	14 °C, windkracht 2, onbewolkt	APN
17-5-2019	21.30 - 24.00	Vleermuis (kraam- en zomerverblijfplaats)	12 °C, windkracht 2, bewolkt	APN
17-6-2019	22.00 - 00.30	Vleermuis (kraam- en zomerverblijfplaats)	19 °C, windkracht 1, licht bewolkt	APN, FKE
18-6-2019	02.18 - 05.18	Vleermuis (kraam- en zomerverblijfplaats)	13 °C, windkracht 1, licht bewolkt	APN

3.2 Overige soorten

Tijdens de veldronden is tevens gelet op overige aanwezige beschermde soorten. Waarnemingen van deze soorten worden, indien relevant voor de beoogde ontwikkelingen en het projectgebied hieronder beschreven.

4 RESULTATEN

Dit hoofdstuk beschrijft de resultaten van het uitgevoerde nader onderzoek naar vleermuizen. Per gebruiksfunctie worden de resultaten besproken. In dit hoofdstuk wordt de eerste vraag van de doelstelling beantwoord; zijn in het plangebied vaste rust- en verblijfplaatsen van strikt beschermde soorten aanwezig?

4.1 Vleermuizen

Kraam- en zomerverblijfplaats

Binnen het plangebied is één zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aangetroffen op 17 mei 2019. De verblijfplaats bevindt zich aan de oostkant van het gebouw. Bij deze verblijfplaats is éénmalig een uitvliegende gewone dwergvleermuis waargenomen. De uitvliegopening bevindt zich nabij een loodflap van de schoorsteen (afbeelding 3). Kraamverblijfplaatsen of zomerverblijfplaatsen van andere soorten zoals gewone grootoorvleermuis binnen het plangebied worden op basis van bovenstaande waarnemingen uitgesloten. Daarnaast zijn er geen kraam- of zomerverblijfplaatsen in de directe omgeving aangetroffen.

Paar- en winterverblijfplaatsen

Tijdens het onderzoek naar paar- en winterverblijfplaatsen is éénmaal sociale activiteiten van de gewone dwergvleermuis waargenomen. Het betrof een roepend exemplaar in de buurt van de regenpijp aan de oostzijde van de bebouwing. Tijdens de andere onderzoeken is dit gedrag niet meer waargenomen. Op basis van deze waarnemingen, van een roepend individu gedurende de avond, vanuit de bebouwing, is vastgesteld dat er een paarverblijfplaats aanwezig is. De desbetreffende locatie biedt geen toegang tot de spouw maar betreft een oppervlakkige verblijfplaats die gebruikt zou kunnen worden door één of enkele individuen. Andere paar- of winterverblijfplaatsen binnen het plangebied zijn niet waargenomen. In de directe omgeving van het plangebied zijn ook geen paar- of winterverblijfplaatsen aangetroffen.

Vliegrouten en foerageergebieden

In het plangebied zijn de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis foeragerend en passerend waargenomen. Alle bomenrijen en boomkronen rond het plangebied worden gebruikt om te foerageren en als vliegroute (afbeelding 6). Binnen het plangebied is echter geen foerageergebied of mogelijke vliegroute aanwezig. Hierdoor is er geen sprake van een essentiële vliegroute binnen het plangebied, deze zijn is wel buiten het plangebied aanwezig.

4.2 Overige soorten

In het plangebied zijn geen andere beschermde soorten waargenomen

Afbeelding 3: : Zomerverblijfplaats aan de oostzijde van de bebouwing gelegen binnen het plangebied aan de Koningin Julianalaan 48 te Leersum (foto: Aveco de Bondt, 2019).

Afbeelding 4: paarverblijfplaats aan de oostzijde van de bebouwing gelegen binnen het plangebied aan de Koningin Julianalaan 48 te Leersum (foto: Aveco de Bondt, 2019).

Afbeelding 5: Overzicht van het plangebied met aangetroffen verblijfplaatsen (kaart: Aveco de Bondt, 2019).

Afbeelding 6: Overzicht van het plangebied met vliegroute en foerageergebied van diverse vleermuis soorten (kaart: Aveco de Bondt, 2018).

5 EFFECTENBEOORDELING

Dit hoofdstuk beschrijft of de ingreep zoals beschreven in hoofdstuk 2 leidt tot overtreding van de Wet natuurbescherming. De resultaten van het nader onderzoek (hoofdstuk 4) worden getoetst aan de verboden zoals genoemd in de Wet natuurbescherming. In dit hoofdstuk wordt de tweede vraag van de doelstelling beantwoord;

- Hebben de voorgenomen werkzaamheden effect op bovengenoemde vaste rust- en verblijfplaatsen?
- Zijn deze effecten in strijd met de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming?

5.1 Effecten

In de bebouwing binnen het plangebied zijn één zomerverblijfplaats en één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aangetroffen. De voorgenomen sloop zal dan ook leiden tot het verdwijnen van beide verblijfplaatsen.

5.2 Toetsing Wet natuurbescherming

De gewone dwergvleermuis is opgenomen in het beschermingsregime van de Habitatrichtlijn, waardoor de verbodsbepalingen uit artikel 3.5 Wet natuurbescherming van toepassing zijn op de zomerverblijfplaats (tabel 3). Het slopen van de woning en het daarmee verstoren en vernietigen van een zomerverblijfplaats en een paarverblijfplaats is in strijd met artikel 3.5, lid 2 en 4 uit de Wet natuurbescherming.

Voor het vernietigen van een zomerverblijfplaats en een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis (artikel 3.5 lid 4) is een ontheffing op de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming noodzakelijk. Voor het verkrijgen van een ontheffing is het noodzakelijk dat de gebruiksfunctie, een zomerverblijfplaats en een paarverblijfplaats, gewaarborgd wordt. Dit kan door het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen. Deze maatregelen dienen vastgelegd te worden in een activiteitenplan en middels een ontheffingsaanvraag ter goedkeuring te worden voorgelegd bij het bevoegd gezag, de provincie Utrecht.

Tabel 3. Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

§ 3.2 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn		
art 3.5	lid	1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen. 2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren. 3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen. 4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen. 5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

6 CONCLUSIES

Op basis van het nader onderzoek naar vleermuizen aan de Koningin Julianalaan 48 te Leersum kunnen de volgende conclusies worden getrokken ten behoeve van de geplande ingreep:

- In het plangebied zijn één zomerverblijfplaats en één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aanwezig;
- De sloop van de bebouwing heeft een negatief effect op de zomerverblijfplaats en de paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis, deze gaan volledig verloren;
- Het slopen van de woning is in strijd met artikel 3.5, lid 2 en 4 uit de Wet natuurbescherming;
- Voor het overtreden van de verbodsbepaling artikel 3.5, lid 2 is geen ontheffing Wet natuurbescherming noodzakelijk wanneer mitigerende maatregelen getroffen worden;
- Voor het overtreden van de verbodsbepaling artikel 3.5, lid 4 is een ontheffing Wet natuurbescherming noodzakelijk.

BRONNEN

Netwerk Groene Bureaus, 2017. Vleermuisprotocol 2017. Netwerk Groene Bureaus, Odijk.

Ponsen A., 2018. Quicksan flora en fauna Koningin Julianalaan 48 te Leersum. Aveco de Bondt, Amersfoort.